

MLADOST

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca. □ Celoletna naročnina znaša 2 K, posamezne številke po 10 vln. □ □ □ □ □
Uredništvo: Fr. Terseglav, Ljubljana (Katol. tiskarna). □ □ □ □ □
Upravništvo: Lud. Tomažič, Ljubljana (Katol. tiskarna).

Št. 15.

V Ljubljani, dne 16. septembra 1910.

Letnik III.

Seja odbora Zveze Orlov

4. septembra 1910
na Brezjah.

Na Angeljsko nedeljo, dne 4. septembra so se zbrali odposlanci slovenskih Orlovih odsekov na Brezjah. Kakor vsako leto so tudi letos izkazali svoje zaupanje, spoštovanje in ljubezen Mariji, Devici, Materi, tisti, koje ime pomeni »Gospo«, »Gospa morja«, »Svetlo«, »Grenko«, »kakor mira dišečo« — tisto edino ženo človeškega pokoljenja, ki je s telesom in dušo povišana do časti božjega materinstva — tisto, o kateri pravi modrost Stare Zaveze, da je izšla iz ust Najvišjega kot prvorojenka vsega stvarstva, ki jo je Bog predvpodobil v cvetoči palici Aaronovi in v gorečem grmu, ki označuje njeno deviško materinstvo, gorečnost za čast božjo in veličastnost njene čistosti. Orli so prisostvovali sveti maši in sprejeli skupno v kroju sveto obhajilo.

Seja odbora Zveze Orlov se je nato vršila na lepem samostanskem vrtu, odkoder je pač eden najlepših razgledov na naše gorenjske planine. Ljubi bratje Svetega Frančiška so bogato okrasili z zastavami in slvoloki cerkev in trg; zastave so plapolale tudi s hiš in veselo so pokali topiči.

Navzočih je bilo nad 200 bratov Orlov. Zastopanih je bilo 80 odsekov.

Brat predsednik dr. Lovro Pogачnik otvori s primernim nagovorom zborovanje, nakar pozdravi navzoče v imenu brezijskega Orla njega načelnik brat Gabrieličič.

Prebereta se sledeča dva pozdrava:

»Zadržan kličem: Bog blagoslovi vaše delo! Orel naj poleti od izhoda do zahoda, pa od juga do severa mile slovenske domovine! Naj Orel vedno obrača svoje bistro oko na Križ, od katerega prihaja časni in večni blagoslov! Preska, dne 3. septembra 1910. — Brenc.«

»Kot župni upravitelj nujno zadržan se seje žal ne morem udeležiti. Želim veliko uspeha vsem sklepom, ki se bodo izvršili in zbrane Orle krepko pozdravljam. Bog in Marija z nami! Leopold Turšič, Logatec, 3. septembra 1910.«

Zborovanja so se v orlovskih krojih udeležili tudi akademiki Meršol, Justin in Avsenek. Prva dva sta fungirala kot zapisnikarja.

Nato so se začela poročila:

121 odsekov.

Konstatira se, da šteje Zveza Orlov do današnjega dne 121 odsekov in sicer:

1. Ambrus. — 2. Borovnica. — 3. Brezje. — 4. Bohinjska Bistrica. — 5. Breznica. — 6. Budanje. — 7. Bilje. — 8. Brezovica. — 9. Batuje - Selo. — 10. Branica. — 11. Celje. — 12. Cerkno. — 13. Cerknica. — 14. Cerovo. — 15. Cerklje pri Krškem. — 16. Črnomelj. — 17. Črni vrh. — 18. Črniče. — 19. D. M. v Polju. — 20. Dobropolje. — 21. Dobrova. — 22. Dol ob Savi. — 23. Doberna. — 24. Dornberg. — 25. Domžale. — 26. Gorica. — 27. Goče. — 28. Grahovo. — 29. Gomilsko. — 30. Grgar. — 31. Homec. — 32. Horjul. — 33. Hotedršica. — 34. Hrušica. — 35. Idrija Zgor. — 36. Idrija Spodnja. — 37. Jesenice. — 38. Ig. — 39. Ježica pri Ljubljani. — 40. Kamnik. — 41. Kamna gorica. — 42. Košana. — 43. Komenda. — 44. Krka. — 45. Koroška Bela. — 46. Kranj. — 47. Kronberg pri Gorici. — 48. Kamnje pri Vipavi. — 49. Ljubljana. — 50. Logatec Gorenji. — 51. Logatec Dolenji. — 52. Loški potok. — 53. Mengeš. — 54. Mirren pri Gorici. — 55. Maribor. — 56. Metlika. — 57. Mekinje. — 58. Moste - Selo pri Ljubljani. — 59. Naklo pri Kranju. — 60. Otalež. — 61. Podgora. — 62. Preska. — 63. Podbrezje. — 64. Planina pri Rakeku. — 65. Petrovče pri Celju. — 66. Prvačina. — 67. Radovljica. — 68. Rajhenburg. — 69. Radomlje. — 70. Ribnica. — 71. Radeče. — 72. Rakek. — 73. Rob pri Velikih Laščah. — 74. Stari trg pri Ložu. — 75. Stara Loka. — 76. Srednja vas v Bohinju. — 77. Selce. — 78. Solkan. — 79. Sv. Ivan pri Trstu. — 80. Sveta Helena ob Savi. — 81. Sv. Križ pri Kostanjevici. — 82. Sveti Gregor pri Vel. Laščah. — 83. Sodražica. — 84. Št. Vid nad Ljubljano. — 85. Št. Vid pri Vipavi. — 86. Št. Jurij pri Kranju. — 87. Št. Jurij ob Taboru. — 88. Št. Jurij ob juž. železnici. — 89. Šmartno pod Šmarno goro. — 90. Šmartno pri Kranju. — 91. Šmarje - Slap. — 92. Šmartno pri Litiji. — 93. Šmartno ob Savi. — 94. Št. Peter pri Me-

dvedovem selu. — 95. Šenturška gora. — 96. Sostro. — 97. Št. Rupert — 98. Šturje. — 99. Št. Ferjan. — 100. Št. Andraž. — 101. Škale pri Velenju. — 102. Št. Jakob ob Savi. — 103. Št. Jakob v Rožu. — 104. Škofja Loka. — 105. Tržič. — 106. Trbovlje. — 107. Trnovo. — 108. Ustje. — 109. Vače pri Litiji. — 110. Vrhnika. — 111. Vič. — 112. Vipava. — 113. Vodice. — 114. Velike Lašče. — 115. Velike Žablje. — 116. Zagradec. — 117. Zalog. — 118. Zadobrova pri Ljubljani. — 119. Zalog. — 120. Žiri nad Idrijo. — 121. Železniki.

Pri odborovi seji na Brezjah je bilo od teh odsekov zastopanih 80, torej dve tretjini.

Naše delo.

(Poročilo tajnika S. Paulina.)

Zadnja seja odbora Zveze Orlov se je vršila 5. junija 1910. v Gorenjem Logatcu. Pri tej seji je bilo zastopanih po svojih zastopnikih 104 telov. odsekov Orla.

Pri zadnji odborovi seji je bilo včlanjenih v Zvezi Orla 111 odsekov, danes pa jih je 121.

To kaže vedno bolj naraščajočo moč naše organizacije.

Od zadnje odborove seje do danes je imelo predsedstvo Zveze Orlov redne tedenske seje, katerih je bilo 12. O vseh važnejših sklepih predsedstvenih sej so se obveščali bratski odseki potom okrožnic, oziroma potom natisa v našem glasilu »Mladost«.

Koliko je predsedstvo Zveze Orlov od zadnje odborove seje pa do danes storilo, naj kratko poročam. Pripomniti pa moram, da vse prireditve, katere so se med tem časom vršile, niso prišle v sejni zapisnik, ker nekateri odseki jih sploh naznanili niso ali pa prepozno.

5. junija 1910, ustanovitev Orla na Homcu. Na ustanovnem občnem zboru je predaval dr. L. Pogačnik.

Dne 19. junija je zastopal brat Ivan Podlesnik Zvezo Orlov pri otvoritvi društvenega doma v Tržiču.

12. junija, ustanovitev Orla pri Sv. Heleni ob Savi. Na ustanovnem občnem zboru je predaval brat Hočevnar.

29. junija, ustanovitev Orla v Šmarju. Na ustanovnem občnem zboru je govoril dr. L. Pogačnik.

29. junija, je predaval in zastopal Zvezo ob priliki ustanovitve okrožja Kranj brat Iv. Podlesnik.

3. julija, ustanovitev Orla v Št. Jakobu ob Savi. Na ustanovnem občnem zboru je predaval dr. L. Pogačnik.

3. julija, je zastopal Zvezo na okrožni prireditvi goriškega Orla brat V. Jeločnik.

3. julija, je predaval dr. L. Pogačnik v Dobropoljah.

3. julija, je predaval brat Podlesnik o naši organizaciji v akademичnem društvu »Domogoj« v Zagrebu.

17. julija, je predaval brat V. Jeločnik v Vačah pri Litiji.

24. julija, ustanovitev Orla v Rajhenburgu.

7. avgusta, ustanovitev Orla na Šenturški gori.

7. avgusta, javna telovadba v Loškem potoku.

15. avgusta, blagoslovitev društvenega doma v Logatcu.

21. avgusta, odkritje dr. Lampetovega spomenika v Črnem vrhu. Odkritja so se udeležili bratje Orli idrijskega okrožja in bližnji odseki. Zvezo Orlov pa je zastopal br. dr. L. Pogačnik.

21. avgusta, ustanovitev Orla v Sv. Gregorju pri Vel. Laščah in v Zalogu.

28. avgusta, otvoritev društvenega doma v Domžalah.

28. avgusta, se je vršila javna telovadba jeseniškega okrožja na Jesenicah.

To je moje kratko poročilo od zadnje odborove seje pa do danes, katerega naj bratje zastopniki posameznih odsekov Orla vzamejo na znanje z uverjenjem, da je predsedstvo vestno vršilo svojo nalogo.

Denarno stanje.

(Poročilo blagajnika A. Zajca.)

Do vštete 3. septembra 1910 so znašali dohodki Zveze 2133 K 87 v, stroški pa 2092 K 5 v. Prebitek dne 3. septembra znaša torej 41 K 82 v in sicer je v blagajni 5 K 47 v, v Ljudski posojilnici pa je naloženo 36 K 35 v. — Zvezine terjatve znašajo 580 K 8 v, dolгови pa 230 K 1 v, aktivni zaostanki znašajo torej 350 K 7 v, in če prištejemo k temu znesku še blagajniški preostanek 41 K 82 v, dobimo Zvezino premoženje, ki znaša 391 K 89 vinarjev.

Orel in Cerkev.

(Poročilo V. Zabreta.)

Poročevalec izvaja približno sledeče misli:

Brez dvoma je najbolj nevarna bolezen našega časa nevera. Popolno brezboštvo, brezverstvo velja mnogim za znak močnega duha, za sad znanja in vednosti. To mnenje prevladuje pri mnogih učenjakih, izobražencih in inteligenci. Naravno je, da to prehaja tudi na preprosto ljudstvo.

Posledice tega stopajo na dan vedno bolj očitno, vedno v večji meri. Ljudstvo brez vere, brez bogoslužja je zrelo za popoln propad. Stara Grčija in Rim sicer nista poznala pravega Boga, toda imela sta spoštovanje pred božanstvom in dokler sta to spoštova-

nje izkazovala tudi v dejanjih, sta cvetela. Ko je pa izginila vera v bogove, je izginila tudi njihova moč.

Se hujše in nevarnejše posledice pa za more brezverstvo imeti med kristjani. Sv. Pavel pravi v pismu do Hebrejcev: »Zakaj kateri so enkrat bili razsvetljeni, okusili nebeški dar in postali deležni Svetega Duha, skusili pa tudi dobro božjo besedo in moči prihodnjega sveta — in so odpadli: takim je nemogoče, da bi se zopet izpreobrnili in prenovili.«

Gotovo je — le v veri, v Bogu, je edinost, mir, sreča in obstoj človeške družbe. »Vsak sadež, katerega ni zasadil moj nebeški Oče, bo s korenino izruvan«, pravi božji Izveličar.

Bratje Orli! Sadež, vrt, ki ste ga vi zasadili v svoji domovini, je »organizacija pošene krščanske slovenske mladine«. Vrtnar, ki oskrbuje in neguje ta vrt, je vodstvo celotne organizacije, vodstvo posameznega odseka pa je pomočnik tega vrtnarja. Posamezno drevesce v tem vrtu je vsak posamezni član te organizacije. Količek, katerega se oklepa in na katerega se opira posamezno drevesce v tem vrtu — je disciplina, statut te organizacije. Toda količek sam ne zadoštuje, je brez veljave, brez moči, ako drevesce ne stoji v dobri zemlji, ako ne temelji na dobri korenini. Ta korenina pri drevescu v vrtu naše organizacije je dobro, plemenito, pošteno srce. Plemenitost in poštenost pa temeljita v veri. Zato je pisatelj »Zlate knjige« zapisal: »Podlaga vsemu Orlovemu delovanju je katoliška vera; njena načela in zapovedi, kakor nam jih je dal Bog in sv. katoliška Cerkev.«

Bratje Orli! Tudi korenino pri drevesu moramo negovati — ne samo debela, ne samo krone — da v prvi vrsti korenina, podlaga bodi zdrava — potem bo drevesce močno, lepo, trdno in rodovitno. Zato je pisatelj »Zlate knjige« upravičeno za prvo, poglobljeno čednost vsakega Orla postavil bogoljubnost, ki se dejansko kaže v tem, »da vestno, veselega srca, odkrito, brez strahu in sramu, zasebno in javno izpolnjujemo svoje krščanske dolžnosti, kakor velevalo božje in cerkvene postave.«

Da, vestno, veselega srca, odkrito, brez strahu in sramu, zasebno in javno! Naša slovenska, najlepša, najbolj ljubka, pa tudi najbolj krepka organizacija, se je že razvila in razširila tako mogočno, pognala je že tako lepo cvetje, rodila že tako lepe sadove, da sedaj že lahko javno in nekako oficijelno proglasimo, da naš vzor, vzor Orla ni drugi, kakor ta: svoji ljubljani domovini vzgojiti rod, ki ga bo dičila dejanska ljubezen do Boga, do ljudstva in do neomadeževanega življenja. To bodi naš najvišji vzor. (Navdušeno pritrjevanje.) Kolikor bližje mu bomo, tem več bomo koristili svojemu ožjemu in širšemu domu, kolikor bolj smo ga dosegli,

tem več sreče za sedanje in prihodnje življenje bomo užili.

Mladenci, nismo sami, saj so najboljši in največji možje vsega človeštva in vseh vekov z nami. In če so naše dobre matere in naše pridne sestre tako zveste, tako neustrašene, tako goreče v izpolnjevanju verskega življenja — ali naj se mi pustimo od njih, od žensk osramotiti — zapostaviti?! Ne. Naša organizacija pojdi tudi v tem korak naprej! Pa saj že gre. Če pogledamo poročila glasila »Mladost«, beremo tam poročila iz odsekov, kako se mladeniči tudi v tem oziru vedno bolj izpopolnjujejo. In nekaj pri tem lahko konstatiramo: tisti odseki, ki so v verskem oziru delavni — so najbolj delavni in najbolj vzorni tudi v splošno-organizatoričnem in izobraževalnem delu! (Veliko odobravanje.)

To dejstvo naj nas bodri, da v vsakem odseku brez izjeme, torej v celi naši organizaciji, tudi v bogoljubnem življenju nastopamo nekako organizirano. To pa iz treh vzrokov: 1. zato, da vsej javnosti pokažemo, da smo krščanska organizacija ne samo v pravilih, ampak tudi v dejanju, v življenju; 2. da drug družega bodrimo; 3. zato, ker bi kakor vsak član, tako tudi cela organizacija brez Boga, brez vere in bogoljubja ne mogli vstrajati na pravi poti.

Tega organiziranega bogoslužja si pa nikakor ne mislim tako, da naj bi se tudi za to imela ustanoviti kaka disciplinarna pravila itd., ne, marveč mislim si tako, da naj bo vsak Orel tudi v izpolnjevanju bogoslužnih del — strogo in vzorno točen in da teh del ne izvršuje samo iz potrebe, iz koristi — marveč v prvi vrsti z veseljem, zato ker je to želja sv. Cerkve, katere zvest, dober viteški sin mora biti vsak Orel! (Pritrjevanje.)

Katere vrste bogoslužna dela so pa za Orla najbolj potrebna, pa tudi najbolj častna? Kako si mislim organizacijo verskega dela v Orlovih odsekih?

Moji tozadevni predlogi so tile:

Duša potrebuje hrane, krepčila. To je postava božja, beseda božja, verski nauk. Ne moreš živeti versko, če ne veš, kako, če ne poznaš verskega nauka. Odkod v inteligenci toliko sovraštva proti verstvu? Zaradi nevednosti! Če je človek lačen, poišče hrane, da se okrepča; duša ki hoče biti močna, mora sprejemati v se besedo božjo in jo tudi prebaviti, premišljevati! Kristus je dejal: »Ako me kdo ljubi, bo moje besede ohranil, in moj Oče ga bo ljubil in bova k njemu prišla in pri njem prebivala. Kdor me pa ne ljubi, ne spolnuje mojih besed.«

Zato je potrebno tole:

1. Hoditi k p r i d i g a m — vsako nedeljo k sveti maši s pridigo; popoldan pa k razlagi k r š č a n s k e g a n a u k a . Orel naj

brez važnega vzroka pri tem ne manjka. Kadar to ni mogoče, naj za en četrt ure vzame v roke mašno knjigo ali zgodbe sv. pisma ali kako drugo nabožno knjigo.

2. V krajih, kjer splošno ni mogoče h krščanskemu nauku, naj odbor določi en četrt ure tedensko verski razgovor. Vodi naj ga, če le mogoče, duhovnik; če to ni mogoče, naj odbor poskrbi za dobre knjige, katere razdeli in posojuje članom.

3. Dvakrat v sezoni naj bo po eno uro trajajoč verski razgovor, stvarino naj določi odbor.

4. Velikonočno izpraševanje. Vsak Orel naj si šteje v čast se ga udeležiti.

5. Duhovne vaje. V vsakem odseku ali saj okrožju, naj se poskrbi, da se po možnosti prej ko mogoče vrše duhovne vaje, dva praznika skupaj.

Češčenje sv. Rešnjega Telesa.

Želja sv. Očeta je: prenovljenje v Kristusu. Kristus sam je dejal: kdor je od tega kruha, bo živel vekomaj. Evharistija je najmočnejša obramba proti sovragu, ki ga imamo v sebi in proti zunanjim sovražnikom. V tem oziru nasvetujem:

1. Posvečevanje nedelje: »Šest dni delaj in opravljaj vsa svoja dela; sedmi dan pa, dan Gospoda tvojega Boga; ne delaj nobene dela, ne ti, ne tvoj sin...« Sem spada v prvi vrsti služba božja. V cerkvi bodi Orel na prostoru, kjer more nemoteno moliti. Orel smatraj pod svojo častjo stati zunaj cerkve ali stati v cerkvi v kakem obisknem kotu, stati nedostojno naslonjen, stati med slabimi tovariši, ki se nespodobno razgovarjajo.

2. Prejemanje sv. obhajila: Sv. Karel Bor. je rekel sam o sebi: Zato sem ohranil sveto čistost, ker sem vsako nedeljo in vsak praznik pristopal k mizi Gospodovi.

Zveza priporoča glede tega: štirikrat na leto! Dvakrat skupno, dvakrat, kadar si kdo izbere. Praznik Brezmadežne bodi skupno za vse člane Zveze Orlov obligaten. To bodi naš dan! Ta dan bodimo tudi mi brezmadežni in cela organizacija naj se tedaj združi v Kristusu.

Enkrat pa določi skupno sveto obhajilo vsak odsek zase po krajevnih razmerah. Svetuje se pa: vsaj vsak mesec enkrat!

3. Molitev: jutranja, večerna, angelovo češčenje, sv. rožni venec, molitev pred jedjo in po jedi — na to Orel ne sme nikdar pozabiti.

Češčenje Marije Device.

V tem oziru je priporočati Orlom, da posvečujejo posebno vse Marijine praznike. Na teh praznikih naj, če le mogoče, ne bo nobenih takih prireditev, ki preveč raztresajo ali celo ovirajo od službe božje. Tu je treba tudi

omenjati, da ne sme nikoli priti do kakega spora med Orlom in Marijinimi družbami. Zato naj se povsod po zgledu predsedstva Zveze ustanovijo skupni odbori vseh naših organizacij, predvsem Orla in Marijine družbe, da se vrši vse, kar bi moglo povzročiti kako kolizijo, dogovorno. Nikakor ne sme Orel pod nobenim pogojem ovirati kako cerkveno, oziroma nabožno slavlje.

Če bomo vse to izpolnili, ne bomo v naši organizaciji imeli samo Zlate knjige, ampak tudi sama zlata srca poštenih slovenskih mladeničev!

To poročilo je bilo sprejeto s splošnim odobranjem.

Pri debati se poudarjajo sledeče misli: Glede skupnega svetega obhajila, ki naj ga sprejmo bratje v kroju, naj bo praznik Brezmadežne (8. decembra) za vse odseke obligatoričen, vendar pa se je treba ozirati na industrijske kraje, koder fantje ta dan mogoče delajo; ti naj si izvolijo drug dan po razmerah. — Izrekla se je želja, naj Zveza pre-skrbi mašno knjižico za Orle ali pa (ker je to težavno) se naj sestavi knjižica, kjer bo določeno vedenje in red pri službi božji in podobnih opravilih. — Poudarja se tudi, da mora vsako okrožje, oziroma odsek stremiti v prvi vrsti za tem, da zlasti na podlagi »Zlate knjige« člane vzgoji, da bodo radevolje in veselega srca izpolnjevali svoje dolžnosti do Boga, ker prisiljena nabožnost nič ne velja.

Naš dnevni program za jesen in zimo 1910/11.

(Poročilo F. Terseglava.)

Poročevalec poudarja najprej, da je treba enkrat za vselej napraviti odločen korak in brez ozira na različne razmere postaviti vrhovno načelo, ki se ne sme v nobenem slučaju kršiti: **jesenska in zimska sezona je za vzgojo in izobraževanje članov in se ne sme motiti po nobeni večji prireditvi!** (Splošno pritrjevanje.) Nadalje je treba zimsko sezono enkrat za vselej trdno določiti, označiti tiste neobhodne manjše priredbe, ki se smejo dovoliti, najti obliko in stvarino za mladeniške večere, ki naj bodo jedro pozimskega dela in napraviti izobraževalno statistiko.

V to svrho predlaga poročevalec sledeče konkretne resolucije, ki jih dá predsednik sproti na glasovanje:

Novi odseki.

1. Nove odseke morajo brezpogojno ustanavljati okrožja (kjer obstojajo); v to svrho imajo vzgojiti iz svoje srede govornikov in organizatorjev.

Sprejeto.

Jesenskozimski sezona.

2. Jesenskozimski sezona se določi od 1. oktobra do 31. marca.

Sprejeto.

Priredbe v tej sezoni.

3. V jesenskozimski sezoni se ne smejo vršiti nobene priredbe razun a) malih javnih telovadb ob priliki ustanavljanja novih odsekov, b) nastopov ob otvoritvi Domov ali podobnih manjših prilikah v lastnem kraju. Popolnoma in brezpogojno so pa izključene vse okrožne priredbe in vsako mobiliziranje več odsekov.

Sprejeto.

4. Zveza glej strogo na to, da se ji posebno v tej sezoni vsaka, tudi manjša, načeloma dovoljena prireditev naznani in naj v vsakem slučaju točno preišče, je li naznana prireditev v jesenskozimski sezoni za prospeh naše organizacije potrebna ali ne. Pa tudi okrožja so obvezana paziti na to, da se zimsko delo ne moti po šumnih priredbah.

Sprejeto.

V čem ima obstojati zimsko delo?

5. Delo v jesenskozimski sezoni 1910/11 ima obstojati v izobraževanju članov, zlasti v нравnem oziru, v utrjevanju naših verskih načel (tu se strinja to poročilo s poročilom brata Zabreta) in razjasnjevanju gospodarskih ter socialnih vprašanj, v prvi vrsti pa v razlaganju »Mladeniške organizacije« ter »Zlate knjige«.

Sprejeto.

Mladeniški večeri in okrožni sestanki.

6. To delo se ima vršiti na: a) mladeniških večerih, ki jih prireja vsak odsek obligatorično vsak teden, če le mogoče enkrat in b) na okrožnih sestankih, ki jih priredi, če le mogoče vsak mesec enkrat okrožje. Okrožni sestanki nadomeščajo letos mladeniške tečaje.

Sprejeto.

Kaj se obravnava na mladeniških večerih?

7. Na tedenskih mladeniških večerih odseka okrožja se obravnava v prvi vrsti »Zlata knjiga« in »Mladeniška organizacija«, in sicer tako, da se po modrih vzgojevalnih načelih predela in razlaga vsako poglavje posebej, od vsakega poglavja pa vsak večer

par vprašanj (čim menj, tem bolj), da se vtisnejo vsem članom po duhu in besedah trdno v spomin.

Sprejeto.

Kaj se obravnava na okrožnih sestankih?

8. Na mesečnih fantovskih sestankih okrožja se ima vršiti: a) dovršeno predavanje o kakoršnikoli pripravi tvari od strani voditelja, b) izpraševanje članov o predelani vsebini »Zlate knjige« in »Mladeniške organizacije«, c) samostojni govorniški nastopi fantov, izučenih na odsekovih mladeniških večerih. Sicer se pa naši temeljni knjigi lahko obdelata tudi pred ali po telovadni uri in se vrši izpraševanje kake četrt ure.

Sprejeto.

Vzgoja bodočih voditeljev.

9. Pri mladeniških večerih, zlasti pa pri okrožnih sestankih naj se posveča velika pozornost in skrb na vzgojo najmlajših in najsposobnejših članov organizacije, ki morajo temeljni zakonik naše organizacije posebno temeljito poznati in se vanj vživeti, da bodo sposobni za poznejše vodstvo odsekov in okrožij.

Sprejeto.

Izobraževalni načrt in statistika.

10. Tako za mladeniške večere, kakor za okrožne fantovske sestanke imajo okrožja napraviti natančen načrt. Načrt obsegaj vse odseke, kolikokrat na mesec se imajo vršiti večeri in kolikokrat v sezoni sestanki, kakšne vrste predavanj so potrebna in zlasti kako se imata obravnavati »Mladeniška organizacija« in »Zlata knjiga« enotno pri vseh odsekih. Na vsak način morajo okrožja voditi o vseh izobraževalnih večerih statistiko glede:

a) naslova tvarine, oziroma predavanja, oziroma poglavij in vprašanj naših temeljnih knjig;

b) časa, koliko je večer trajal;

c) ali je bila debata;

č) katero poglavje, oziroma vprašanje »Zlate knjige« in »Mladeniške organizacije« se je obravnavalo;

d) se je li fante kaj izpraševalo;

e) so se li poizkušali govoriti in samostojni fantovski nastopi; predvsem pa

f) koliko članov je bilo vsak večer navzočih?

Sprejeto z dostavkom, da bo Zveza glede statistike po predlaganih rubrikah napravila vprašalne pole, da bo na spomladanski odborovi seji 1911 statistika gotova in točna.

Poročanje Zvezi.

11. O vseh teh vzgojnih večerih, predavanjih in prireditvah imajo okrožja v gotovih obrokih tekom zimske sezone poročati Zvezi.

Sprejeto.

Vsi, ki so se oglasili k debati, so poudarjali, da je treba ta načrt vestno in dosledno izpeljati, kar bo v velik hasek celotne naše organizacije in njenega notranjega okrepljenja. Okrožja, oziroma odseki bodo morali že s 1. oktobrom začeti z delom po teh načelih in navodilih; zato naj se še pred oktobrom skličejo tozadevne okrožne in odsekove seje in točno po resolucijah brezijske seje napravi načrt ter tudi kolikormogoče bolj popolno izpelje.

Okrožja, naše brošure in »Mladost«.

(Poročilo Ivana Podlesnika.)

Poročevalec zelo graja, da mnogo odsekov ne kaže zadostnega zanimanja za naše brošure, zlasti za »Mladeniči na plan!«, »Mladeniško organizacijo« in »Zlato knjigo«. Pravtako je z »Mladostjo«. »Mladost« leži marsikje nerazrezana po mizah in omarah. To je v očito škodo naše organizacije, zakaj »Mladost«, naše brošure in temeljni zakonik naše organizacije: »Mladeniška organizacija« in »Zlata knjiga« so najnujnejša dušna hrana zveze orlovskih odsekov. Kjer te hrane zmanjka, tam hira zavednost, nrvnost, plemenitost in duh krščanskega življenja. V jesenskozimski sezoni bo tu treba začeti s temeljito reformo. »Zlata knjiga« se naj naroča in razlaga, kakor sem pojasnil v posebnem članku v »Mladosti«.

Kar se pa tiče okrožij, se je njih število pomnožilo tako, da jih je zdaj že 16. Okrožja delajo jako redno, večinoma po poslovníku. Nekaj okrožij pa je še, ki so Zvezi naznanila samo svojo ustanovitev. Večina okrožij je na Kranjskem, na Goriškem obstoja eno okrožje, v katerem so združeni skoro vsi tamošnji odseki, na Štajerskem pa je ustanovljeno savinjsko okrožje. Poslovanje okrožij bo odslej lažje, ko so dobila poslovník (»Mladeniška organizacija«). Tega enotnega poslovníka se bodo morala odslej vsa okrožja držati; posebnih poslovníkov Zveza ne bo potrdila.

Kar se tiče dela v jesenskozimski sezoni 1910/11, bo podalo načrt za notranje izobraževalno delo poročilo brata F. Terseglava, jaz omenim tu sledeče:

1. Okrožja naj skrbе, da se bo »Mladost« po odsekih od vseh članov naročala, brala in razširjevala ter naj se pripravijo za agitacijo, ki se bo uprizorila za »Mladost« okoli novega leta.

2. Skrbе naj, da bodo blagajne v redu.

3. Vodijo naj glede članov vedno natančno statistiko, zlasti z ozirom na one fante, ki morajo vsako leto k vojakom. V to svrho bo Zveza razposlala vpraševalne pole. Okrožja naj gredo v tem oziru Zvezi na roko in njih poročila naj bodo točna in objektivna!

4. Redno naj se vrše seje odsekov in okrožij, kakor je to določeno v naši »Mladeniški organizaciji«.

5. Okrožja naj vrše redne in natančne revizije tekom jesenskozimski sezone.

6. Premišljajo naj, kako organizirati tehnično telovadsko delo, ki nujno potrebuje reforme. Naj pridejo na dan tozadevne brošure! Treba izvežbe zlasti v redovnih vajah, v korakanju, nastopu, kretnjah, vedenju, sigurnosti, eleganci, omikanosti, pozornosti, pričujočnosti duha. Jesenskozimski sezona 1910/11 bodi posvečena notranji izobrazbi, spomladanska in poletna 1911 pa telovadski izvežbi! (Splošno odobranje.)

Pri debati, ki se je nato razvila, se je poudarjalo sledeče:

Revizije se imajo strogo izvršiti. Zveza bo posamezna okrožja še letos revidirala. Treba je zlasti učiti člane lepega korakanja, elegantnih in sigurnih kretenj in celotnega lepega nastopa; torej bo treba veliko vaj v tem oziru.

Mladeniški tečaj v Ljubljani in občni zbor Zveze.

(Poročilo V. Jeločnika.)

Letos se vrši izobraževalen in telovadski mladeniški tečaj v Ljubljani od 14. do 27. novembra. Prvi teden se naj ga udeležijo člani mlajših odsekov, drugi teden pa starejši odseki.

Namesto izobraževalnih mladeniških tečajev po deželi naj bodo to jesen in zimo v zmislu referata brata F. Terseglava mesečni okrožni fantovski sestanki, na katere pride brat zastopnik Zveze.

Istotako naj se namesto tehničnih tečajev vrše letos vsak mesec okrožne vaditeljske vaje eno celo nedeljo, prirejene od okrožnega vaditeljskega zbora, h katerim pride tudi poučevati brat od Zveze.

Večjo pozornost se ima obračati na redovne vaje in proste vaje.

Razun organizatorične revizije od strani Zveze se bo zato vršila letos tudi revizija od strani Zvezinega vaditeljskega zbora, da se bo Zveza prepričala natančno tudi o telo-

vadski izvežbi načelnikov odsekov in okrožij ter o organizaciji odsekovih in okrožnih vaditeljskih zborov.

Občni zbor Zveze se naj vrši dne 27. novembra v Ljubljani.

Predsedstvu Zveze Orlov se naroči, da ima letos strogo izvršiti tako tehnične kakor organizatorične revizije okrožij, oziroma odsekov.

Vsi ti predlogi so se sprejeli.

Kar se tiče tečajev, za katera je zaprosila štajerska mladeniška Zveza v Mariboru in savinjsko okrožje v Petrovčah, se sklene, da se prepusti to v pretres Zvezinega vaditeljskemu zboru.

Nravno življenje in naši nasprotniki.

Pri slučajnostih sta se sprejeli sledeči resoluciji:

Zveza Orlov naroča strogo vsem okrožjem, da na podrejene jim odseke pazijo zlasti kar se tiče npravnega življenja članov, preprečijo predvsem občevanje z nasprotniki, ki utegne izpriditi naše fante, gledajo na to, da ohrani odsek dobro ime med ljudstvom in brezobzirno zatirajo vsako pijančevanje, ponočevanje, nespodobno govorjenje in pregrešno življenje; imajo naj glede tega vse odseke natančno v evidenci, pri revizijah poudarjajo vedno te točke, Zvezo o tem po potrebi informirajo, zoper krivice pa postopajo po določenih »Mladeniške organizacije« in »Zlate knjige«.

Ljudskošolski naraščaj se ima opustiti!

Vsem okrožjem in odsekom se je nadalje strogo tudi to naročilo:

Ljudskošolski naraščaj imajo vsi odseki neglede na to, ali nasprotna telovadna društva to store ali ne, odslej opustiti, ker je to odredila deželna šolska oblast in se imajo Orli postavam brezpogojno pokoriti, kakor to od njih zahtevajo krščanska načela. V nadomestilo naj pa odseki posvečajo čimvečjo skrb svojim najmlajšim šoli odraslim članom, da jih vzgoje po načelih naše organizacije. Kar se oblasti sploh tiče, naj se odseki vsikdar ravnaajo strogo po postavnih določilih.

Slava cesarju.

Po teh referatih zaključí brat predsednik Zveze dr. Lovro Pogačnik zborovanje, se zahvali poročevalcem, želi, da se vse na brezijskem sestanku sklenjene za nadaljnji razvoj orlovske organizacije prevažne resolucije izvedejo, se zahvali brezijskemu odseku, zlasti pa dragim bratom frančiškanom, v prvi vrsti patru Henriku Damišu, ki je po zgledu čestitih svojih sobratov po celi slovenski domovini prevnet za procvit krščanske fantovske organizaci-

je in se naposled spominja osemdesetletnice našega presvetlega cesarja, ki je vsem svojim podanikom lep vzgled delavnosti, zmernosti in tudi trpljenja, kar je vse tudi naloga slovenskega Orla. Zato želimo našemu ljubemu vladarju, naj ga Bog še dolgo ohrani in mu kličemo:

Slava! Slava! Slava!

Vsi navzoči Orli so se temu vzkliku navdušeno pridružili, saj jim je vodilno načelo: Bog, slovenska domovina in ljudstvo in pa ljubezen do naše velike in mogočne Avstrije!

× × ×

Zdaj pa bratje Orli, odseki in okrožja: marljivo in vestno pa vztrajno na delo po sklepkih in ukrepkih naše seje na Brezjah!

Bog z nami!

Nekaj misli po brezijskem shodu.

Seja odbora Z. O. na Brezjah mora vsakogar, ki našo organizacijo ljubi, res navdajati z veseljem. Toliko sklepov in resolucij kakor na Brezjah, je naša Zveza malokdaj storila. Zdaj gre za to, da jih tudi izvršimo. Zato je potrebno dvojce: prvič, da naši voditelji pazljivo proučijo vse te ukrepe, drugič pa, da gredo na delo z vnemo in ljubeznijo. Nam pa se zdi potrebno pri tej priliki poudarjati tele misli:

1. Vzemimo v roke »Mladeniško organizacijo« in »Zlato knjigo«, pa preglejmo tista poglavja, oziroma vprašanja, ki govore o tem, kdo more in je vreden biti član naše orlovske organizacije! Mislimo, da ni odveč odseke na to spomniti. Načelo, da morejo le najboljši fantje biti člani Orla, je bilo od nekdanj pri nas vrhovno načelo, pa mora tudi ostati! Nikoli se ne smemo ozirati na to, koliko članov ima nasprotna telovadska organizacija, pa jo skušati glede tega prekositi. To je napačna taktika za Orla. Marsikje so se že pokazale slabe posledice takega ravnanja. Na ta način se nabirajo smeti v Orlu! Ne sprejmite v odsek fantov nasprotnega mišljenja, ki vstopajo k nam iz razlogov osebne sebičnosti, časti, ali pa zato, ker so se pri svojih somišljenikih kaj sprli in jih ne marajo! Ali bomo mi ostanke liberalcev jedli? Potem se varujte pretepačev, pijancev in takih, ki so na slabem glasu ali so že imeli opraviti z oblastjo. Ne jemljite fantov pomehkuženih, razvajenih in trmastih. Glejte na to, da imajo dobre in poštene stariše, ki bodo odsekovo vzgojno delo podpirali, ne pa podirali. Če bi se bil na Brezjah spomnil, bi bil stavil tozadeven predlog; ga pa zdaj. Evo ga:

Sprejem v našo organizacijo se mora izvršiti slovesno! Brata Podlesnika bom prosil, da v tem zmislu napravi dodatek k svoji »Mladeniški organizaciji«. Ne gre, da bi kdo kar prišel, pa se pustil vpisati. O vsakem se mora posvetovati odbor, ali ga sprejme ali ne, tudi če bi bili vsi že takoj le enega mnenja. Če je sprejet, se mu to naznani in določi dan sprejema. Takrat se imajo vsi bratje v telovadnici zbrati, predsednik in načelnik morata novodošleca primerno nagovoriti in nanovo sprejeti član mora nato storiti svečano obljubo. Nato se mu pripne znak. Kar se znakov tiče, sem mnenja, da pač stare obdržimo, a dajmo napraviti druge iz boljše tvarine, dražje in na ta način, da jih ne bo mogel in smel nihče drugi razdeljevati med okrožja kakor edinole Zveza. To ne gre, da bi vsak, kdor bi si zmisllil, kupil od kramarja Orlov znak in ga nosil okoli, ne da bi bil član. Znak mora biti nekaj dragocenega, kar bi nanovo sprejeti član moral nositi kakor spomin do konca svojega življenja. Predsedstvo naj o tem razmišlja!

2. Važni so drugič na vsak način sklepi glede izobraževalnega dela v zimski sezoni. Glejte bratje, da boste to stvar natančno proučili! Spomladanska naša se-

ja mora izkazati lepo statistiko glede tega. Mladeniški tečaj bo v Ljubljani novembra — med drugim se bo razlagala »Zlata knjiga« in »Mladeniška organizacija«, da bodo voditelji vedeli, kako se ima ta tvarina obdelati v odsekih. Mladeniških tečajev po deželi ne bo, ampak se bo stvar uredila boljše. Mladeniški tečaji lani so rodili zelo lepe uspehe, imeli so pa to napako, da so bili bolj navduševalnega značaja. Tega nam pa zdaj ni več treba; ni nam treba z velikim bobnom vabiti v našo sredo. Zdaj tiho, resno, temeljito delo! Odseki bodo od oktobra dalje pa do marca, torej celih šest mesecev prirejali tedenske mladeniške večere, okrožja pa vsak mesec enkrat okrožne fantovske sestanke. Podrobnosti so naznačene v tozadevnih sklepih brezijske seje. Le glede statistike hočem takoj povedati nekaj praktičnih misli. Okrožja naj napravijo za odseke tozadevne mesečne izkaze sama. Recimo: Okrožje Št. Vid-Vič ima sledeče odseke: Št. Vid, Vič, Ježica, Brezovica, Dobrova, Preska, Ig, torej 7, zimska sezona pa traja 6 mesecev; naj torej napravi 7×6 mesečnih izkazov = 42; vsakemu odseku jih pošlje 6. Formular naj bi bil n. pr. za odsek Vič tak:

Odsek: Vič.				Mesec: oktober.		
Datum	„Zlata knjiga“	„Mlad. organizacija“	Predavanje	Koliko navzočih?	Govorniške vaje	Se je li kaj izpraševalo?
1.	1. poglavje 1.—5. vprašanje	—	—	15	—	—
7.	Ponavljjanje 5.—10. vprašanje	1. poglavje 1.—5. vprašanje	—	10	—	Zlata knjiga; 1. poglavje 1.—5. vprašanje
14.	—	—	Svobodna misel — ne- zmisel	15	—	Mlad. organi- zacija 1. poglavje 1.—5. vprašanje
21.	—	1. poglavje 1.—10. vprašanje	—	12	—	Zlata knjiga 1. poglavje 5.—10. vprašanje

„Glavo“ izpolni okrožje, ki razpošlje odsekom formule, ostalo odsek. Izpolnjene izkaze pošljejo odseki okrožju, ki jih zbere in pošlje Zvezi.

Za vsakomesečne fantovske sestanko naj si vsako okrožje napravi tudi formular; recimo za tri mesece skupaj; n. pr. okrožje D. M. v Polju takole:

Okrožje: D. M. v Polju.			Mesec: oktober, november, december.		
Datum	Predavanje in predavatelj	Zlata knjiga	Mlad. organizacija	Govorniški nastop in govornik	Koliko navzočih?
30./X.	Lepota katoliške misli. I. Podlesnik	Izpraševalo se je 5. poglavje	—	—	65
28./XI.	Pomen gospodarskega združevanja Dr. L. Pogačnik	Razlagalo se je 7. poglavje	—	Mladenci — združimo se! govoril član Orla v Zadobrovi A. Potočnik	70
30./XII.	Vpliv telovadbe na duha. V. Jeločnik	—	Izpraševalo se je 2. poglavje	—	60

Drug formular pa bodi za mesec januar, februar in marec. Zakaj so v formularih za okrožne sestanke rubrike drugačne kakor za mladeniške večere, to sledi iz sklepov brezijskega shoda. Po tem vzorcu naj se namreč vrše okrožni sestanki.

Take formulare za odseke tedenske mladeniške večere kakor za okrožne sestanke imajo okrožja v določenem terminu poslati Zvezi.

Zveza naj določi za to izobraževalno delo referenta, ki imej v tem oziru tudi popolno revizijsko oblast.

Važno je pa posebno to: Mladeniški večeri in okrožni sestanki naj se z nobeno drugo rečjo ne mešajo! To moramo enkrat za vselej iz naših odsekov odpraviti, da se napravljajo mešani programi: igra, deklamacija, predavanje, sabljanje itd. itd. Mladeniški večeri in okrožni sestanki so samo za fante Orla in ima se tudi izključno le obravnavati podučna tvarina. Kadar priredi kaj izobraževalno društvo ali pa Marijina družba, treba mladeniški večer ali pa okrožni sestanek opustiti ali pa preložiti.

3. Govorilo se je na Brezjah tudi o telovadbi. Nisem tu strokovnjak, a mislim, da smem naglašati, kar so sicer že poklicani voditelji na odborovi seji, da nam v tem oziru manjka zlasti okretnosti. Ni nič čudnega: naši fantje so večinoma iz kmečkih domov, koder je treba trdo delati, za uglajeno vedenje pa ni ne časa ne priložnosti. Potrebno pa je tudi to, če se hoče javno nastopati in imponirati. Jaz bi rekel: nekaj več vojaškega duha v vrste! Zdi se mi, da so naši načelniki premalo strogi. Nič zamere; nisem nič hudega rekel. To mora priti v fante, ki so v vrsti: Povelje — pa morajo stati kakor v tla zrasli in niti z očmi treniti, pa če dvajset korakov prednje trešči! Obrati točni, izvršeni popolno, pa nemudoma, vsaka nemarnost se ima iztrebiti. Vsi pozorni, vsi voljni, vsi nagli, vsi okretni, vsi moški. Pa nasvetoval bi našim načelnikom in vaditeljem tudi to, naj vadijo v velikih četah, če le mogoče. V

mali vrsti vaditi ne usposobi za lep nastop v večji četi. Treba, da okrožja zbero včasih telovadce, recimo dveh odsekov, da bo četa po 40 članov. Četa se vadi lepega in pravilnega korakanja, obratov, zavojev, sploh elegantnega, točnega imponujočega nastopa. Tudi trobentaštvo ni zadosti razvito; treba se naučiti več koračnic, da ne bo vedno ista pesem.

4. Vojaki pobero veliko članov in sicer najboljše. Zelo umestno je, da je Zveza glede tega sklenila statistiko. Zdi se mi pa še nekaj potrebno: skrbeti za člane vojakov. Treba jim je 1.) »Mladost« pošiljati, 2.) preskrbeti jim naše »brošure«, 3.) preden gredo, jim napraviti večer, da se jih pouči o novih dolžnostih in nevarnostih in še bolj na odseke priklene, 4.) treba določiti fante, da jim redno pišejo, 5.) opozoriti jih na krščanska društva v garniziji in 6.) dobiti zaupno osebo, najboljše kakega fanta Orla, da poizve v garnizijskem kraju zanje in obiskuje. Recimo, če gredo iz Vipave 3 fantje služiti cesarja v Trst, naj se obvesti o tem odsek v Sv. Ivanu in prosi, naj določi fanta, da po njih poizve. Dobro bi pa tudi bilo, če bi nam kdo kmalu preskrbel lepoknjižico za Orla, ki gredo v vojaške, da bi jo s seboj vzeli in včasih pogledali vanjo ter se spomnili na Boga, na mater in ljube fante v domačem kraju. Zdaj bo pač najbolj primerno jim dati s seboj »Zlato knjigo«.

6. Brat Zabret je na Brezjah kaj lepo govoril o tem, kako bi organizirali v naših odsekih nabožno življenje in podal za to praktične nasvete. Tu imam le eno stvar opovedati: ko sem se iz Brezij vozil nazaj z nekim našim vaditeljem, mi je dejal: »Lepo je vse to; da bi mi le kdo povedal, kako navdušiti za versko življenje in za verske misli sploh fante po mestih!« Res je to — to je velika umetnost, stane veliko truda in žrtev in zahteva veliko poznavanje človeške duše. Nobena umetnost — prav nobena — ni tako težka kakor ta. Treba bo v tem oziru res nekaj napraviti. Šinila mi

je na Brezjah neka misel v glavo — daj Bog, da jo izpeljem, kakor najboljši morem. Zasedaj je pa še moja tajnost, kaj. Združimo se vsi v želji, da naj Vsemodri, ki milostno spremlja našo organizacijo s svojim blagoslovom, z isto milostjo in dobroto pospešuje, da se bo v tem oziru ukrenilo, kar bo našim fantom v prid, da postanejo čedalje bolj vneti častivci, molivci, premišljevalci in izvajalci božjih namenov!

Versko življenje v naših odsekih.

Zborovanje na Brezjah je med drugim imelo ta lep uspeh, da nam je poročilo brata Zabreta jasno pokazalo, kako je potrebno, da se v naših odsekih samih versko življenje enotno organizira. Naši odseki morajo biti naznočaj v nabožnem oziru utrjeni, pa tudi nazunaj, tako v posameznih člankih kakor v celoti, kazati lice krščanske organizacije, ki krščanska načela nima samo na ustih, ampak po njih, v njih in z njimi živi. In v tem oziru je prav gotovo upravičeno, če rečemo, da je odsek, kojega člani si prizadevajo čedno živeti in so na dobrem glasu, neizmerno več vreden, kakor odsek, kojega člani se veliko izkazujejo v političnem življenju, nastopajo na shodih in preganjajo nasprotnike, ne žive pa sami vzorno. Veliko uspehov imamo, pa koliko več bi jih imeli, če bi se o vsakem našem fantu in možu moglo reči: Glejte, to je mož, pravičen, Bogu dejansko zvest in mil ljudem, zgled celi soseski! . . .

Glede nabožnega življenja se je že na Brezjah močno poudarjalo, da ne sme biti v naših odsekih sile. V tem zmislu pravi psalm: Tebi, Bog, se ne dopadejo žgavne daritve in zunanja dela pobožnosti, ampak čisto in spokorno srce, ki Te veselega duha časti, ti je všečno. Praktično pa se nam stvar zdi taka: Odsek naj versko plat svojega delovanja le odločno in neustrašno vrši in poudarja; organizira naj udeležbo pri sveti maši in pridigi, pri krščanskem nauku in velikonočnem izpraševanju, pa pri sprejemanju svetih zakramentov; sporedno s tem naj se obravnavajo in vtiskujejo članom v spomin nauki »Zlate knjige« in vrše včasih tudi predavanja verske vsebine; v tem oziru naj ne odsekov, ne okrožni odbor nimata nobenih pomislekov in ozirov. Le to: O se bno o nikogar siliti, ga tudi ne grajati. Kajti, to je gotovo, če bosta okrožni in odsekovi odbor to delo pametno, modro in sistematično uredila, bodo tisti člani, ki jim to ne bo všeč in se temu ne bodo mogli privaditi, kmalu izstopili. In to bo na vse strani dobro. Tudi naše fante bo treba dati na rešeto! Blagor mu, ki bo kakor kleno zrno spoznan; odseku pa bo dobro brez plevela. Ne sme pa tega dela noben odsek urediti brez duhovnika,

zakaj svetni človek v tem oziru rad zaide in pretirava, potem pa navadno zopet pade.

Druga prevažna reč je ta, da morajo voditelji in odborniki biti sami, kar se nabožnega življenja tiče, vseskozi vzorni. Morajo biti: 1. zmerni, 2. čisti, 3. ponižni. Pri volitvah predsednikov, odbornikov in tudi načelnikov se bo moralo odslej strogo na to gledati, da se zbero najboljši tudi v nravnem oziru. Če je kdo samo postaven, korajžen in dober govornik, to še oddaleč ni zadosten razlog, da postane član vodstva ali načelstva! Pa tudi, kdor dobro ne pozna »Zlate knjige« in »Mladeniške organizacije«, odslej ne bo mogel biti več predsednik, načelnik ali odbornik! Drugod smo poudarjali, da bo treba uvesti v našo organizacijo način svečanega sprejema, treba bo pa uvesti tudi izpite saj za predsednike in načelnike.

Velikega pomena so od brata Zabreta nasvetovane duhovne vaje. Če jih ima vsako okrožje samo enkrat na leto, je veliko in bo prebogat sadove rodilo. Voditelja duhovnih vaj naj si okrožje v sporazumu s predstvom Z. O. samo izbere. Najbolj pripravnici so za to redovniki.

Končno pa spada semkaj tudi tista brezijska resolucija, ki govori o tem, da morajo imeti okrožja vse svoje odseke glede nravnega življenja članov v evidenci. Tega ni razumeti tako, kakor da bi imela okrožja izvrševati nad odseki policijsko nadzorstvo. Ampak vedeti morajo, kako posamezni odseki v tem oziru stoje, morajo jih znati kvalificirati, poznati njihove napake in poseči odločno vmes, ako zapazijo namenom Zveze nasprotnega duha in življenja. Nerodnosti ne smejo trpeti nobenih, tudi če se gre zoper nasprotnike! Tudi nasproti nasprotniku ni dovoljena sirovost, še menj seveda, da bi »Orli« se pajdašili s »Sokoli«. Če Vas pa kdo izzivlja, se spomnite na tisti psalm, v katerem božji prerok pravi: »Veliko telet me je obdajalo in mnogo volov je mukalo vame«, in naj gre mimo!

Nimamo torej malo premišljevanja po shodu na Brezjah.

Beli dvor.

Visoko pod našimi planinami, tam, kjer so gore, ki odkrijejo svoje sive glave samo enkrat na leto za par tednov, tam stoji domovje, veliko in ponosno. Kot grajski dvor je ta dom. Gospodarsko poslopje, hiša, hlevi in vse je bilo kot so vrhovi planin tam zadaj. Krog in krog tega domovja, do kamor sežejo oči, se pa razprostirajo travniki in njive, za njimi pa košati gozdovi. Če stopi človek v jutru, ko posije poletno solnce na

bele zidove na dvorišče dvora in se mu napasejo oči na lepoto tega kraja, mora ostati v srcu prepričanje, da je srečen tisti, ki imenuje to domovje in vse to razsežno gospodarstvo svoje. Zdi se človeku, da če bi zagospodoval nad to lepoto in nad tem bogastvom, da ne bi nikdar vzrastla v njegovem srcu želja po čim lepšem in višjem. Mali kralj bi bil med svojimi in svet z vsemi svojimi boji in težavami bi ostal daleč tam zadaj. Niti val umazanosti sveta bi se ne dotaknil te lepote. Tako je človeku v srcu, ko gleda lepoto belega dvora pod našimi planinami, ki jočejo poleti, ko jih poljubi solnce, da s svojimi solzami namakajo studence, ki se stekajo krog belega dvora v močan potok.

Med vratmi hiše se prikaže gospodar v jutru, še predno je solnce izza gor. Mož je v najlepših letih. Lep, močan gospodar, z orlovskimi očmi, ki prav nič ne kažejo sledu dobro prespane noči. Prvi je na nogah da razdeli delo dneva. Stopi v hlev, stopi na pod in v shrambo za vozove. Vse pregleda natančno, vse premeri pozorno, predno se ustavi sredi dvorišča. Med tem pride za njim gospodinja. Mlada žena. Njen obraz ni tako veder. Če jo opazujemo natančno, se nam zdi, kakor da so njene oči objokane, ali da je prečula noč brez spanja. Bog ve, kaj bi videli v njenem srcu? In če bi poslušali šepetanje njenih ustnic, nam ne bi ušel vzdih: »da bi bilo vsako jutro tako«.

Mar ni vsako jutro tako? Ne, ni! So jutra, ko zaman iščem gospodarja v domu in krog doma. So jutra in so večeri, ko vlada med zidovi belega dvora mučna tišina ali pa globoka nezadovoljnost. So dnevi, ko najdemo gospodarja mesto pri delu, v njegovih sobi zamišljeno sedečega za mizo in premišljujočega čudovita pota njegovega življenja. Nikogar nima, da bi mu potožil svojo bol. Ponosni ljudje, kot je on, sicer ne tožijo, če pa najdejo človeka, ki prija njihovemu srcu, potem pa se jim zlije iz globočine srca vse, kar jih je težilo in jim grenilo življenje. Breme, katero jim ne more odvezeti nobeden, morda pač samo olajšati težo za trenutek. Če pa ne najdejo človeka, da bi mu razodeli, pa se zgodi večkrat, da utope svojo žalost v pijači. In zato so večkrat na belem dvoru noči, ko se plazi temna žalost po sobah gospodinje in išče gospodarja. Gospodar pa sedi v vasi v šumni družbi in pije. Ko pa pride v jutru domov, objame tudi njega temna žalost, večkrat združena z obupom. To se ponavlja mnogokrat. Če bi ostal potnik par dni med zidovi belega dvora, bi kmalu to spoznal in odšel bi z žalostjo v srcu...

Z žalostjo v srcu bi odšel in seboj bi odnesel odlomke tiste povesti, v kateri pravi pesnik, da če se komu pripeti, da se mu razdvoji srce... To je povest o življenju, kjer ni ljubezni. To je povest o domačem

ognjišču, ki ni bilo zgrajeno na podlagi ljubezni. To je povest o dolgoletnem skupnem življenju, ki ima skupno samo vnanjost, v srcih pa gredo pota narazen... To ni samo povest, to je tragedija o zakonu, ki je bil sklenjen ne iz srčne nagnenosti, temveč vsled gospodarskih in mnogih drugih razmer. To je strašna družinska žaloigra, katero igra on in ona z otroci vred — vsi polni nezadovoljnosti, vsi nesrečni.

To je stokrat in stokrat in se ponavlja joča povest — komur se pripeti, temu razdvoji srce.

Vrše se pa včasih strašna dejanja takih povesti ne samo na belih dvorih, temveč premnogokrat v stoterih slabših in še boljših domovih širom naše slovenske domovine.

Le pogledjte, bratje, po domačem kraju. Mladenič ljubi dekle. Brez premisleka na vse okoliščine, gnan samo od srca, si zbere nevesto. Zida sebi in nji zlate gradove v oblake. Obeta si kraljestvo na zemlji. Pa pridejo leta, ko je treba resno misliti na ženitev. S temi mislimi pridejo tudi stoteri obziri. Obziri na gospodinjstvo, na premoženje, na čast hiše, na starše, brate in sestre itd. Oče ali mati, ki morda prej niti vedela nista za srčna nagnenja fanta ali dekleta, pravita sedaj: ne! Prične se kupčija za tega fanta, ali to dekle. Kupčija se sklene in prvo dejanja tragedije belega dvora se prične. Vedno ne, največkrat pa. Tragedija se z leti nadaljuje: nezadovoljnost drug nad drugim, prepir, kletev, pretep... In konec? Amerika, ali pijača, ali še kaj hujšega.

Kje korenijo vzroki takim žaloigram? Največkrat so trojni: 1. mladostna nepremišljenost, 2. neznačajnost, 3. včasih trmoglav odpor od strani staršev.

Bratje, le premislite te tri vzroke globoko v vaših srcih tudi in videli bode, da so pravi. Najgrši je drugi. Malo več denarja, morda nekoliko več lepote, pa so pozabljene ali vsaj zatrte obljube mladostne fantovske ljubezni, ki bi morala biti čista, nedotakljiva in zato tako lepa. Ker pa večkrat ni čista in ni nedotakljiva, ker izvira samo iz strasti, zato rodi tudi neznačajnost, strašno umazano, ki iz grdega egoizma potepa srce njemu in njej. Čez leta, ko je že prepozno, pa pride spoznanje storjenega greha. Temu spoznanju se pridruži obup, in ker greha ni možno popraviti, se pa utopi spoznanje in obup v pijači ali v novih grehih.

Zato, bratje, premislite dobro in natančno, predno storite prvi korak! Prvi korak je pa že storjen takrat, ko začne fant prvič pridobivati srce dekletovo, ali pa, ko se prvič uda mamljivim in zapeljivim pogledom dekleta. Koliko tisoč jih je, ki so storili ta prvi korak nepremišljeno in zato zadnjega večkrat strašnega!

Mi, ki ljubimo slovensko domovino, hočemo in hrepenimo, da bi bila ta lepa zemlja krog in krog posuta z belimi dvori, v katerih naj vlada sreča in zadovoljnost. To pa bo le tedaj, če bo v srcih tistih, ki vodijo slovenske domove, sreča in zadovoljnost. In to bo zopet tedaj, ako bo moža in ženo pripeljala do domačega ognjišča ljubezen. Pot do domačega ognjišča pa mora biti od prvih korakov jasna in čista. Zato pa naj bo ta prvi korak na tej poti vedno možat in odločen in pa premišljen!

Zato, da bi bilo to spoznanje v vaših srcih, bratje, sem vam omenil povesti o belem dvoru tam pod našimi planinami. Če bi imel čas, bi napisal celo povest o ljudeh, ki prebivajo v belem dvoru. Ne bi bila vesela povest, ker bi se začela že z žalostjo, ki je bila v srcu mladega dekleta v nizki hiši koncem vasi tisti dan, ko je peljal prvič mladi gospodar svojo ženo v beli dvor... Eno srce je bilo strto tisti dan, dve drugi pa je strlo življenje na belem dvoru.

I. P.

SINIL DAN JE...

Fran Batagelj, načelnik odseka v Šturijah, je zložil sledečo pesem in jo poslal »Mladosti«:

Sinil dan je za gorami,
orel vzpel se pod nebo,
svetli žarki zarje zlate
posijali so gorko...

Vse iz spanja zdaj se drami,
sova tužno splahota
v temno noč... V sladki omami
orlu duša drgeta...

Ko ponosno po višavah
k zarji jasni kroži
in na dom, na rojstno grudo
bister pogled proži:

Vse budi se
iz omame,
dom svoj straži,
da tujčin nam
več ne vzame
rodne zemlje...

Sinil dan je za gorami
narod »Orel« drami!...

Pristopajte

k

„Slovenski Straži“!